شهرآرا
روزنامه شهرامید وزندگی
SHAHRARANEWS.IR
۰۷
۴شنبه
۱۳ آذر ۱۳۹۸
۷ربیع‌الثانی ۱۴۴۱
شماره ۲۹۸۵

نگین روز

در حسرت زیبایی

گزارش شهرآرا از وضعیت نامناسب ورودی‌های شمالی، شرقی و غربی مشهد

باران مهرانی

حاشیه جاده خاکی و گاهی پر از سنگ ریزه است. برگ و بارِ این حاشیه هم از آلودگی هوای این منطقه بی‌نصیب نمانده و لایه‌ای از گردوخاک به خود گرفته است. تابلوهایی که هر کدام شکل، رنگ و ابعاد مختلفی دارند در گوشه و کنار جاده توی ذوق می‌زنند. به هم ریختگی شان آن قدر هست که قدرت تمرکز روی یکی از این تبلیغات را از دست بدهی. تابلوها یکی در ارتفاع بالا و دیگری در ارتفاعی پایین نصب شده است؛ تعدادی هم از بین درخت‌ها و اندک سبزه‌های کنار جاده سر برآورده‌اند. از اغذیه فروشی گرفته تا فروش کود، سم، ابزار و بلبرینگ برای ماشین‌هایی که جاده را زیر چرخ‌هایشان انداخته‌اند؛ همه و همه گوشه‌ای از نازیبایی ورودی‌های مشهد را شکل داده‌اند که البته قصه جدیدی نیست. سال‌هاست که دروازه‌های ورودی مشهد، نازیبا است و شوقی برای تماشای زائر و مجاور در آن دیده نمی‌شود. با اینکه همه قبول دارند مشهد، شهری زائرپذیر است و طبق آمار سالانه بیش از ۲۵ میلیون زائر به این شهر سفر می‌کنند و با وجود ضرورت زیبایی ورودی شهرها، انگار سامان‌دهی ورودی‌های مشهد به کلافی سردرگم تبدیل شده است و سیمای این ورودی‌ها چنگی به دلِ هیچ مسافری نمی‌زند. گزارشی که می‌خوانید، روایتی از وضعیت ۳ورودی شرقی، غربی و شمالی مشهد است؛ یعنی اولین جایی که مسافران در بدو ورود به مشهد می‌بینند.

عکس: سعید گلی | شهرآرا

روایت اول؛ ورودی غربی، غرق در شلوغی

۱ ورودی غربی مشهد، اولین جایی است که به سراغش می‌رویم تا روایتی از تصاویری بنویسیم که در لحظات ورود مسافران و زائران به شهر بهشت در ذهنشان حک می‌شود. نشانی دقیق ترِ این ورودی از قبل پل قائم(عج) مشهد شروع می‌شود. انواع و اقسام خودرو، اتوبوس، مینی‌بوس و ماشین‌های سنگین در مسیرهای رفت‌وبرگشت جاده در حال حرکت هستند. پیاده‌رو خاکی کنار جاده، چاله‌هایی دارد و آبی که از آخرین بارندگی در آن ته‌نشین شده، این چاله را به برکه تبدیل کرده است. دو طرف جاده، انواع و اقسام صنایع و کارخانه‌هایی که اسمشان برای همه مشهدی‌ها آشناست، به چشم می‌خورد؛ صنایعی که دود سفید را مهمانِ آسمان و از طرف دیگر منظره نازیبایی در ورودی شهر ایجاده کرده‌اند. پروژه‌های در دست احداث کنار جاده را که نادیده بگیریم، ساختمان‌های متروکی هم پیدا می‌شود که یکی از آن‌ها درست نبش آزادی ۱۳۵ قرار دارد. بیشتر شبیه یک انباری با شیشه‌های شکسته و درِ آهنی زنگ‌زده است و معلوم می‌شود مدت‌هاست به حال خودش رها شده است. از تصاویر حرم و احادیث امام‌رضا(ع)، سیمای شهدا و نخبگان، بزرگان و نامداران شهر هیچ خبری نیست؛ تصاویری که می‌تواند شناسنامه ورودی به مشهد باشد.

تبلیغات زنده!

گوشه و کنار جاده، تبلیغات زنده هم به چشم می‌خورد! از آن دست تبلیغاتی که معمولا آدم‌های مقوا به دست با خط درشت و رنگ‌های جیغ، مرکبات و سبزیجات می‌فروشند. یکی با رنگ صورتی، اسفناج و کرفس تبلیغ کرده و دیگری با رنگ مشکی و خطی کج و معوج می‌خواهد به مسافران شیربلال بفروشد.

«پایانه برون شهری میثاق» جایی است که در مسیر ورودی غربی مشهد، اتوبوس‌ها در آن ردیف می‌شوند و مسافران را به مقصد بجنورد، گرگان، ساری، رشت و... سوار می‌کنند. حدود یک سال می‌شود که محل کار زهرا نزدیک این پایانه است و به مسافران، خوراکی می‌فروشد. به نظر او، این ورودی شهر زیبا نیست؛ درصورتی که می‌توانست خیلی بهتر و جذاب‌تر از این باشد. اما حالا مسافران به جز دود و کارخانه‌های حاشیه جاده، منظره چشم‌نوازی نمی‌بینند.

تصادف کمتر، اما ورودی نازیباتر

چندساعتی از صبح گذشته است و محمد با کتری، سماور را برای مسافرانی که تازه پا به مشهد گذاشته‌اند، پر از آبِ جوش می‌کند. ۳۰سال است که در همسایگی جاده، سوپرمارکت دارد. او می‌گوید: در گذشته، اینجا برای رفت و برگشت وسایل نقلیه فقط یک جاده بود و خبری از گاردریل نبود. حالا جاده را بزرگ‌تر و ۲ طرف را جدا کرده‌اند. تصادفات کمتر شده، اما چهره ورودی زشت‌تر شده است؛ قبلا ۲طرف جاده درخت کاری و پر از سبزه بود، اما حالا حاشیه جاده خاکی است.

نعمتی یکی دیگر از کسبه است که در حاشیه جاده ورودی غربی مشهد سوپرمارکت دارد. او می‌گوید: حاشیه جاده خاکی و پر از چاله است. از فضای سبز هم که خبری نیست. اتوبوس‌های مسافربری به‌خاطر چاله‌ها اینجا توقف نمی‌کنند، مگر اینکه مجبور باشند.

تصویری که برای مسافران زیبا نیست

تیموری از قدیمی‌های این محل است. به گفته خودش ۳۲سالی می‌شود که اینجا کار و کاسبی راه انداخته است. او نیز می‌گوید: مسافران و زائرانی که از این ورودی به مشهد می‌آیند، تصویر زیبایی از مشهد نمی‌بینند. باید اینجا پر از دار و درخت باشد، اما نیست. چندسال پیش، خیلی پیگیری کردیم که حاشیه جاده آسفالت شود، اما شهرداری قبول نکرد. این شد که کسبه هزینه آن را تقبل کردند و آسفالتش کردیم. بعد از آن شهرداری در فاصله هر ۸متر، درخت کاری کرد، اما باز وزارت راه آمد و درخت‌ها را قطع کرد.

او ادامه می‌دهد: این ورودی مشهد شلوغ است و زیبایی ندارد. به تهران و اصفهان زیاد سفر کرده‌ام. ورودی‌های این شهرها خیلی بهتر از مشهد است. به جای همین زباله‌هایی که گوشه و کنار جاده ریخته شده است، باید گل و گیاه کاشته شود. موقع ورود زائران پیاده، در حاشیه این جاده‌ها مأمور شهرداری به رفت و روب می‌پردازد، اما فقط چندروز است و بعد تمام می‌شود. ورودی غربی را با سیمای صنعتی و بدون سرسبزی‌اش، پشت سر می‌گذاریم.

روایت دوم؛ ورودی شمالی، بی‌رنگ و لعاب

۲ بولوار ۲۲بهمن، راهی است که ما را به ورودی شمالی مشهد می‌رساند. هرچه به انتهای این میسر نزدیک‌تر می‌شویم، رنگ و لعاب هم کمتر می‌شود. زمین‌های رهاشده در ۲طرف جاده، کم نیست. درختانِ کوتاه‌قامتِ خشکیده بین بلوکه‌ها که حکمِ مانعی برای جداسازی مسیر رفت‌وبرگشت را دارند، ریشه‌هایشان در زمینی خشکیده بی هیچ برگ و باری فرو رفته است.

حاشیه جاده، در دوقدمی خط کشی‌های سفید که دیگر چیزی از آن جز هاله‌ای محوشده باقی نمانده، به گِل نشسته است. زباله هم در حاشیه جاده و زمین‌های رهاشده به‌وضوح پیداست. اما حتی این نازیبایی‌ها موجب نشده است تابلو باغ تالارهای مختلف کنار هم و چسبیده به زمین‌های رهاشده، ردیف نشوند.

بلوکه‌های شکسته و خودروهای فرسوده!

تَرَک‌های آسفالت مانند لب‌های تَرَک‌خورده از نبود آب، روی جاده پهن شده است. به دوربرگردان که نزدیک‌تر می‌شویم، خبری از همان درختان خشکیده در بلوکه‌های وسط جاده هم نیست. تا چشم کار می‌کند، خاک است و زباله‌هایی که دیگر اینجا صاحب‌خانه شده‌اند. جدول کنار بلوکه‌ها هم تقریبا بی‌رنگ شده و گوشه‌هایی از جدول کنده‌شده است. بین خاک و گِل پیاده‌روها با جاده آسفالت، مرزی با خط کشی مشخص نیست. در حاشیه جاده انبارهای ضایعات، کارگاه‌های مبلمان، خودروهای فرسوده و زهوار دررفته و... فراوان به چشم می‌خورد که نازیبایی این ورودی مشهد را دوچندان کرده است.

مسافرانی که از ورودی شمالی وارد مشهد می‌شوند، بعد از مشاهده مناظر خشک و زمین‌های رهاشده از روی پلی عبور می‌کنند که زیر آن کشف‌رود جاری است؛ رودی که در ۲دهه اخیر، یکی از معضلات زیست‌محیطی مشهد بوده و مشکل آن به‌صورت کامل حل نشده است.

۱۵سال بدون تغییر!

حسین که فروشنده یک سوپرمارکت در این منطقه است، از وضعیت فضای سبز ورودی مشهد، راضی نیست و می‌گوید: وقتی از بولوار بهمن به‌سمت ورودی مشهد نزدیک می‌شویم، می‌بینیم درختان وسط جاده خشک شده‌اند. ۱۵سال است که اینجا مغازه دارم. در این سال‌ها وضعیت اینجا تغییری نکرده و تنها کار این بوده است که تیرهای چراغ برق را نصب کرده‌اند؛ البته همان هم نصفه‌ونیمه است. به‌این دلیل که روی پل کشف‌رود چراغ نصب نشده است و روشنایی ندارد؛ همیشه هم در آنجا تصادف می‌شود.

می‌گویند خارج از محدوده است!

او مدعی می‌شود که فقط هنگام حضور زائران پیاده، دستی به سروروی اینجا می‌کشند یا گاهی که مسئولان می‌خواهند از کشف‌رود بازدید کنند، به این بهانه، مسیر این ورودی را تمیز می‌کنند، اما بعد از آن دیگر تمیزی در کار نیست؛ «می‌گویند اینجا خارج از محدوده شهری محسوب می‌شود. فکر این را نمی‌کنند که اینجا ورودی مشهد هم هست. بیشتر مواقع اینجا فقط گردوخاک است و زیبایی نیست.»

جولان گرد و خاک

حسن یعقوبی‌نژاد، چندسال است که در حاشیه جاده ورودی شمالی مشهد، نانوایی دارد. او معتقد است این ورودی آن‌طور که باید و شاید، زیبا نیست. او می‌گوید: زائری که از این مسیر وارد مشهد می‌شود، فقط یک فضای خشک و خاکی را می‌بیند. فضای سبز در کار نیست. درخت‌های وسط جاده را ببینید؛ آن‌قدر به آن‌ها آب نداده‌اند که خشک شده‌اند. سر کوچه‌ها هم زباله می‌ریزند، چون اینجا از گاری زباله خبری نیست. زمانِ پیاده‌روی زائران که می‌شود، حضور پاکبانان را در اینجا فعال‌تر می‌بینیم و در مسیر، سطل زباله هم می‌گذارند، اما بعد از آن تمام می‌شود. انگار اینجا از شهر دور مانده و عقب‌افتاده است.

یعقوبی‌نژاد ادامه می‌دهد: وقتی باران می‌آید، پیاده‌روها گِل می‌شوند. وقتی هم که باران نباشد، با کمی باد گردوخاک راه می‌افتد. اگر حاشیه جاده را آسفالت کنند، بهتر می‌شود.

روایت سوم، ورودی شرقی

۳ به ورودی شرقی مشهد می‌رویم؛ مسیری بعد از میدان حافظ به سمت خروجی عوارضی مشهد که البته بیشتر با نام «عوارضی» بین مردم مشهور است. وسایل نقلیه از ردیف‌های عوارضی وارد مشهد می‌شوند. ۹ورودی و خروجی برای عبور از عوارضی مشخص شده است که البته قصه شلوغی در برخی ایام، یکی از معضلات همیشگی قبل و بعداز عوارضی است. برای مسافرانی که از این ورودی به مشهد می‌آیند، ایستگاه استقبال از زائر هم درنظر گرفته شده است. کمی بعداز عوارضی، مسافران با راهنمایی تابلوها می‌توانند به ایستگاه راهنمای زائر وارد شوند. روبه‌روی این ایستگاه بوستان سرسبز غدیر قرار دارد. می‌توان گفت که این ورودی از نظر زیبایی، یک سر و گردن بالاتر از ۲ورودی دیگر است اما باز هم چیزهایی هست که دیدِ مسافران را مخدوش کند.

جادّه این ورودی نسبتا خوب است، اما خط کشی‌ها بر اثر تردد بسیار زیاد خودرو، خیلی زود کم‌رنگ می‌شود. کمی جلوتر از عوارضی، شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران قرار دارد و ماشین‌های نفت‌کش کنارِ جاده، پشت سر هم پارک شده‌اند که هم منظره را نازیبا کرده‌اند و ازسویی نشت فراورده‌های نفتی و ناهمواری آسفالت‌هایی که تاب و تحمل توقف طولانی خودروهای سنگین را ندارد، باعث نازیباتر شدن ورودی است.

درختان ۲طرف جاده و وسط بلوکه‌ها را پر کرده‌اند و جدول‌ها هنوز رنگ به رو دارند. اما از مسیر اتوبان باغچه و قبل از ورود به مشهد، همین که مسیر را از عوارضی به سمت جاده قدیم نیشابور عوض کنی، به مرور فضای سبز نیز کمتر و بعد از آن کاملا محو می‌شود، تا جایی که بلوکه‌هایی بی‌رنگ با تلی از خاک پر می‌شود. در ادامه مسیر هم بوی کمپوست و حضور گاوداری‌ها در ۲ طرف روستای تپه‌سلام، استقبال نامناسبی از زائر و مجاور است. به همه این‌ها اضافه کنید عرض کم مسیر و ناهمواری شدید آسفالت را در برخی از قسمت‌های جاده.

از مشهد انتظار بیشتری داشتم

حسین علیپور اصالتا اهل شمال کشور و به‌خاطر شغلش همیشه در حال رفت‌وآمد به مشهد و شهرهای دیگر است؛ به همین‌دلیل با عوارضی زیاد سروکار دارد. با همان لهجه شمالی می‌گوید: از مشهد بیشتر از این‌ها انتظار داشتم؛ چون شهر زیارتی است و مسافر بسیار دارد. از زیبایی هم که بگذریم، عوارضی مشهد هنگام شلوغی خیلی پرترافیک می‌شود و گاهی باید تا ۲۵دقیقه برای عبور از عوارضی معطل شویم؛ به همین‌دلیل گاهی از جاده قدیم نیشابور تردد می‌کنم. گاهی پیش می‌آید تا ۲۵دقیقه معطل می‌شوم که از عوارضی عبور کنم؛ به همین دلیل بیشتر اوقات از جاده قدیم می‌روم تامعطل نشوم.

سیدرضا حسینی که ۶سالی می‌شود در شهرک صنعتی طرق و نزدیک عوارضی مشهد کار می‌کند، می‌گوید: عوارضی تقریبا ورودی اصلی مشهد محسوب می‌شود، به خصوص اینکه راه بهشت رضا هم از این مسیر است. پنجشنبه، جمعه و ایام چراغ‌برات خیلی شلوغ است و ترافیک می‌شود. این ورودی بهتر از دیگر ورودی‌های مشهد است، اما می‌توانست فضای سبز بیشتر و بهتری داشته باشد.

او ادامه می‌دهد: قبل از روستای ده‌غیبی هم کارخانه کمپوست قرار دارد که بوی بدی دارد و اصلا مناسب میزبانی از زائران نیست.

بهسازی در ورودی‌های شرقی- غربی

وضعیت سامان‌دهی ورودی‌های شهر را از معاون عمران، حمل‌ونقل و ترافیک شهرداری مشهد جویا می‌شویم که خلیل‌ا... کاظمی می‌گوید: ۲ورودی اصلی، یکی از طرف جاده نیشابور و دیگری از سمت جاده قوچان در شهر مشهد داریم. در سال جاری در مسیر جاده نیشابور، نیوجرسی و آیلندهای وسط بولوار سلسله‌الذهب را از پلیس راه طرق تا میدان غدیر جمع‌آوری و هم‌زمان روشنایی، فضای سبز و نورپردازی آن را تأمین کردیم.

ورودی غربی در مسیر بهسازی

وی بیان می‌کند: در محور جاده قوچان نیز علاوه بر اینکه پروژه‌های دوربرگردان بولوار آیت‌ا... هاشمی رفسنجانی را احداث کردیم، فضای سبز و نورپردازی این مسیر را نیز تقویت کردیم؛ ضمن اینکه مشغول انجام مطالعات برای ایجاد دوربرگردان در بولوار میثاق هستیم. برای این مسیر به‌دلیل تردد فراوان، مدیریت واحدی به نام مدیریت بزرگراه آزادی تشکیل شده است تا اقدامات مربوط به تحصیل حریم بزرگراه، زیباسازی، احداث مسیرهای کندرو و جمع‌آوری آب‌های سطحی آن در قالب یک مدیریت جدا انجام شود. وی ادامه می‌دهد: پروژه‌ای که در سال جاری تعریف شده، تقریبا از ابتدای شاهد تا میدان قائم است. در این راستا اقدامات پیاده‌روسازی، فضای سبز و مسیرهای کندروها انجام می‌شود و امیدواریم تا پایان امسال به بهره‌برداری برسد؛ برای بقیه آن نیز در سال آینده اعتباراتی درنظر گرفته شده است.

ورودی شمالی؛ بدون طرح!

کاظمی با بیان اینکه «برای بولوار بهمن که درواقع ورودی شمالی است هنوز پروژه‌ای تعریف نکرده‌ایم»، می‌گوید: بولوار سرخس مسیر ورودی به شهرک شهید باهنر است و یک «کال» در این مسیر قرار دارد که وضعیت مناسبی ندارد. مطالعات آن انجام شده است و امیدواریم سال آینده، بدنه‌سازی و احداث فضای سبز حاشیه این کال انجام شود. در ادامه این پروژه نیز، بولوار حر را داریم که در این بولوار یک پارک خطی احداث شده و مجاور آن هم برای ۲باند اصلی که به شهرک شهید رجایی می‌رسد، تحصیل حریم شده است. وی بیان می‌کند: در ضلع شمالی بولوار حر نیز در حال مطالعه برای احداث یک پارک خطی هستیم که بعداز انجام کارهای مطالعاتی برای ساخت آن اقدام خواهد شد.

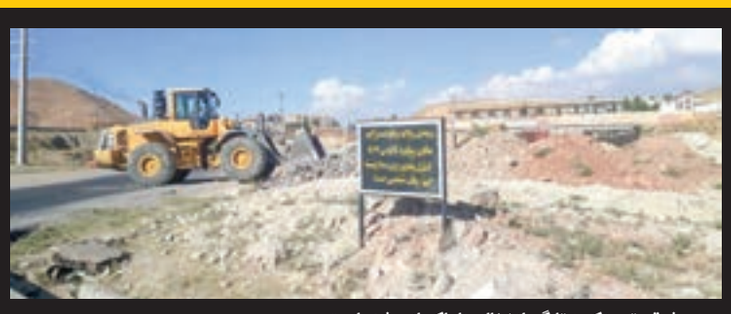
ورودی شرقی تبریز که به تازگی از نخاله‌ها پاکسازی شده است.

ورودی شمالی شهر همدان در ابتدای جاده همدان - تهران

ورودی یاسوج از سمت اصفهان

یکی از ورودی‌های شهر اهواز و مشکل ساماندهی نشدن فروشندگان

خلیل‌ا... کاظمی، معاون عمران، حمل‌ونقل و ترافیک شهرداری مشهد:
در سال جاری در مسیر جاده نیشابور، نیوجرسی و آیلندهای وسط بولوار سلسله‌الذهب را از پلیس راه طرق تا میدان غدیر جمع‌آوری و هم‌زمان روشنایی، فضای سبز و نورپردازی آن را تأمین کردیم